

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 122. Quæ sint & quomodo solvantur argumenta Adversariorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42634

- 724 *menter non puderet fateri eam.* 4. Secundum Adversarios, ad jus naturæ spectat sequi Sententias probabiliores aut etiam tutiores, sed nisi maximam DD. multitudinem damnes, hoc jus invincibiliter ignoratum est & adhucdum ignoratur à multis, uti constat ex dictis n. 269. & 480. , ergo. 5. Si non datur ignorantia invincibilis in jure naturæ, ergo qui contra jus naturæ operatur sequens sententiam etiam probabilissimam, ille non excusatur, hoc autem damnatur ab *Alex. VIII.* in hac prop. 3., *Non licet sequi opinionem vel inter probabiles probabilissimam,* ergo: *Conf.* nam aliqua ignorantia in jure naturæ excusat à peccato, uti à n. 734. probabitur, ergo aliqua est invincibilis. 6. Si nulla dari posset invincibilis, ergo qui ex ignorantia fecit multos actus contra jus naturæ, semper confitebitur invalidè, hinc si postmodum intelligat hoc vel illud fuisse contra jus naturæ, tenebitur repetere omnes Confessiones totius vitæ; si iterum postea aliquid novi intelligat, iterum tenebitur repetere priorem & reliquas omnes, sicque sæpius, quoties recurret memoria alicujus facti repugnantis juri naturæ, & demum si vel unicum actum ponat planè ignorans contra jus naturæ, tandem etiam damnabitur; primum autem est intolerabile, & secundum non est præsumendum de divina bonitate, ergo. Ex dictis,
- 726 *Colliges,* inter articulos Romæ anno 1685. die 8. Aug. confixos, quos defenderant Theologi aliqui Lovanienses, etiam hunc ordine tertium justè esse confixum, qui propugnatus erat in collegio Adriani die 12. Julij, *Nullam admittimus ignorantiam invincibilem juris natura in ullo homine, dum hic & nunc contra jus natura agit.*
- 727 *Q. 122. Quæ sint, & quomodo solvantur argumenta adversariorum. R.*

Obj.

Objiciunt 1. Omnis veritas moralis est invenibilis, ergo nulla datur ignorantia invincibilis circa operabilia. *R.* n. antec., de quo satis dictum est à n. 707.

Obji. 2. Potuiffemus illas ignorantias juris naturæ vincere, si non peccaffemus in Adamo, ergo illæ ignorantia non sunt absolutè invincibiles. *R.* 1. Etiam sic vincere potuiffimus ignorantias juris positivi, & tamen secundùm adversarios dari potest invincibilis circa jus positivum. *R.* 2. n. conseq., certum enim est ad hoc, ut aliquid dicatur à nobis vincibile & voluntarium, non esse satis, quòd pendeat à peccato originali, uti dicemus n. 743., Et hinc etiam *Alex. VIII.* damnavit hanc 19. prop., *Homo debet agere totâ vitâ pœnitentiam pro peccato originali.* 728

Inst. Saltem ignorantia juris naturæ vinci posset per lumen gratiæ, quam quisque tenetur petere, & dabit Deus, uti habet *S. Th.* opusc. 73. in proœmio, quia vult omnes salvos fieri, diciturque illuminare omnem hominem venientem in hunc mundum: hinc etiam *Trid. Sess. 6. c. II.* ait, *Deus jubendo monet, & facere, quod possis, & petere, quod non possis, & adjurat, ut possis.* *R.* 1. Idem valet de ignorantia juris positivi. *R.* 2. Non omnes ignorantias illas vinci posse per gratiam ordinariam; licet autem vinci possint per extraordinariam, non ideo desint ignorantia esse invincibilis, aliàs nec jus positivum posset invincibiliter ignorari, quia vinci posset hæc ignorantia per gratias extraordinarias. Ad illud, de obligatione orandi, *R.* SS. PP. petierunt, & tamen circa jus naturæ errarunt; & adhucdum petunt alii, qui tamen pergunt errare, uti constat ex dictis n. 722. Hinc *S. August.* in Epist. 28. ad Hieron. ait, *Quamvis desiderem, rogem, votis ardentibus exoptem, ut per te mihi Dominus hujus rei auferat* ignoran-

ignorant-

ignorantiam, tamen si, quod absit, minimè meruerit, patientiam mihi petam à Domino Deo nostro, in quem sic credimus, ut aliqua nobis non aperiri pulsantibus nullo modo adversus eum murmurare debeamus. Similiter S. Th. l. c. petiit lumen, ut agnosceret veritatem circa usuram, & tamen sæpe dubitat, quid resolvat, fateturque se multa dicere tantum probabiliter. *Nec jurat*, quòd Deus velit omnes salvos fieri, nam ad hoc non est opus tolli omnes ignorantias juris naturæ, cum non omnia sint de necessitate medii: per hoc autem dicitur illuminare omnem hominem, quòd det sufficientia auxilia ad agnitionem sui, & eorum, quæ sunt de necessitate medii. *Trident.* monet facere, quod possis, suppositâ cogitatione illius, quod facere debes, non autem monet facere, quod non cognoscis esse faciendum, neque dicit te semper cognoscere id, quod petis cognoscere, & quod de cætero esset faciendum.

730 *Obj. 3.* Si detur ignorantia invincibilis legis naturalis, hæc lex frustra erit, quia erit incognoscibilis, adeoque impossibilis observatu. *R. 1.* Idem valere contra ignorantiam invincibilem legis positivæ. *R. 2.* n. seq., nam saltem aliqui eam agnoscunt vel agnoverunt vel suo tempore agnoscent, unde ejusmodi lex nec per se nec absolutè est incognoscibilis, quamvis non sit proximè observabilis respectu illorum, qui ignorant, quod per accidens est, & eam reddit aliquibus tantum hic & nunc inobservabilem.

731 *Inst.* Lex naturalis est simul divina, stultum autem est cogitare, quòd Deus aliquid velit fieri à nobis, & simul nolit id à nobis sciri, ergo cum sit sapiens, nec possit velle finem obtineri, nisi subministratis mediis necessariis, etiam dedit nobis, ut scire possimus, si faciamus, quod in nobis est, ergo talis ignorantia

tantia non est nobis invincibilis. ita *Eliq.* l. 7. q. 4. §. 5., qui q. 5. *Confirmat*, nam si aliqua præcepta naturæ vel Dei inveniri non possent à serio inquirentibus, ergo aliqua Dei præcepta secundùm præsentis vires nobis sunt observatu impossibilia, quæ est hæresis *Iansenii*, quòd enim non est invenibile, non est cognoscibile, ergo nec observabile. Addit q. 6., Deus ferens legem, prævidit omnes circumstantias, in quibus futurus erat homo ille, & tamen voluit eum obligari, ergo pro infinita sua sapientia debuit providere, ut posset scire legem illam. Idque q. 7. docet ex probatis Historiis constare, quòd Deus legem suam edocuerit eos, qui, in quo poterant, non defecissent. Q. autem 8. ex *SS. Iustino & Prospero* probat Deum non occultare veritatem illi, qui facit, quod in se est, ut inveniat. Denique q. 9. probat à pari veritatem omnem circa legem naturalem & divinam esse invenibilem, sicuti fides explicita in Christum est nunc invenibilis, ergo nulla ignorantia legis naturalis est invincibilis. *R.* 1. Omnia ista valent de ignorantia legis positivæ, quæ tamen potest esse invincibilis. *R.* 2. Deum non velle aliquid fieri à nobis, nisi suppositâ cognitione illius, & agnitâ obligatione faciendi, talem autem cognitionem non semper dat, nec dare tenetur, quamvis sit infinitè sapiens, uti constat ex dictis n. 722. & 729. *Ad. Conf. R.* *Jansenii* errorem fuisse, quòd aliqua Dei præcepta, licet cognita, essent observatu impossibilia: neque verum est, quòd Deus ferens legem, semper velit pro omnibus circumstantiis quemque obligari, sed prius vult hoc, suppositâ legis cognitione; *SS.* autem *PP.* illi loquuntur de veritatibus ad salutem necessariis necessitate medii, qualis nunc est etiam illa fides in Christum; de aliis veritatibus non necessariis necessitate medii non est similis ratio, uti per se patet.

Objs.

732 *Obji. 4.* Qui agit contra particularem legem naturæ, etiam agit contra universalem, sub qua illa particularis continetur, non potest autem dari ignorantia invincibilis talis legis universalis, ergo nec illius particularis sub ea contentæ. *R. 1.* Idem valet de lege positiva, v. g. qui agit contra quaecumque præceptum particulare humanum, etiam agit contra illam legem universalem, *parendum est præcepto legitimi Superioris*, & tamen dari potest ignorantia invincibilis particularis præcepti humani, licet dari non possit illius universalis legis, hinc *R. 2. n. confeq.*, quia licet aliquis sciat legem universalem, tamen potest errare in applicatione illius ad particulare operabile, uti rectè *S. Th. 1. 2. q. 94. a. 6.*, sic rusticus ille, de quo *Vasq. supra*, quamvis sciret illam universalem, *quod tibi vis fieri, alteri feceris*, eamque semper vellet observare, tamen malè applicabat sic discurrendo, ego in ejusmodi acutissimis doloribus constitutus, si scirem me nihilominus brevi moriturum, mallem mihi paulò citiùs abrumpi vitam, ut liberarer illis doloribus, ergo versando istum ægrum, quem prævideo inde paulò citiùs moriturum, facio id, quod vellem mihi fieri, & consequenter bene ago.

733 *Obji. 5.* Natura ipsa refugit illa, quæ sunt contra jus naturæ, hinc *Tertull. adversus Marcionem l. 5. c. 13. ait, Ipsa nos docet natura. qua legis est instar ignorantibus legem*: & ideo etiam actus, qui fiunt contra legem naturæ, tales sunt, ut coram aliis non auderemus facere, ergo convincimur satis agnoscere inhonestatem. *R.* Id tantùm valere de illis, quæ sunt clarè contra prima principia juris naturæ, non autem de aliis, de quibus prudenter dubitatur, sintne licita necne, qualia sunt innumera, & talia non refugit natura agere, quamvis fortè sint contra jus naturæ.

ruræ. Adde, licet quis nollit aliquid agere coram alio, non ideo statim agnoscitur inhonestas moralis, nam honesta & naturalis verecundia vetat quædam fieri publicè, quæ tamen non sunt moraliter inhonestæ, uti per se patet. Reliqua solventur à n. 737.

Q. 123. *An ignorantia invincibilis sit inculpa-* 734
bilis, sive, excuset à peccato. R.

§. I. Negant Lutherus in c. 12. Genes., scholastici invincibilem ignorantiam dixerunt excusabilem, qua simpliciter à toto excuset, id est, peccatum pro-
fus tollat; tanta cecitas est in Papa scholis. Simi-
liter Jansenius de statu naturæ lapsæ l. 2. c. 6., legis
natura ignorantia ita vitiosa est, ut sine peccato nul-
lo modo infligi queat, quantumvis etiam humanæ
potestati invincibilis sit. Idem docuerunt Sinni-
chius, Vianen, Huyghens, Havermans aliique Lö-
vanenses, à quibus vix recedit Elix., nam l. 5. q.
5. docet peccari, licet actu non sciatur nec adverta-
tur peccari: Et §. 3. addit peccari, etiamsi non adsit
nequidem habitus, quo sciatur hoc esse peccatum,
quod quis facit, ideoque peccari posse, si amisisti
scienciam, quam habuisti, vel etiam, si nunquam
scivisti hoc in particulari esse peccatum, nec de hoc
tibi unquam inciderit cogitatio. Postmodum q. 10.
§. 5. loquens de falsis religionibus ait, *indubitatè con-*
cludamus per suos errores eos delinquere, etsi nun-
quam de eorum falsitate dubitaverint, sed profun-
dissimè decepti vivant. Nihilominus postmodum
q. 17. §. 6. & seqq. fusè contendit contra Jansenistas,
quod à peccato excuset ignorantia invincibilis.

§. II. Est nunc certissimum, quod ignorantia in- 735
vincibilis, etiam juris naturæ, & pro statu naturæ
lapsæ, excuset à peccato formali, ita communissimè
docent omnes cum Moya de opin. prob. q. 6. à n. 19.
Estque sententia omnium PP, uti de S. August.